

TW – Thøger Larsen-buste 1958

Senere – en Del Aar efter – gik jeg i Gang med at hugge en Buste af Digteren efter at jeg grundigt havde sat mig ind i hans Digtning og Personlighed. Den huggede jeg direkte (uden Model i Ler) ud i en Sten – en Sten der havde været brugt paa Havnen til Fortøjning af Skibe – Jeg vilde hugge ham direkte – for at gøre det helt levende – som en lille Jordklode – Hans Øjne saa – baade langt ud – men samtidig ind i ham selv. Busten er derfor anderledes end den almindelige Buste med Afslutning – Det skulde være Thøger Larsen selv – som Aandsfigur der er i Stenen.

(Torvald Westergaard, Erindringer fra mit Liv og mit Arbejde. Utrykt manuskript 1978).

Det er mange aar siden – 15-20 aar – at jeg begyndte at tænke paa at give udtryk i sten for Thøger Larsen. I mange aar laa det og slumrede – hvordan det nu skulle udføres. Jeg læste meget af det, Thøger Larsen har skrevet, og meget af det, der er skrevet om ham – ikke mindst rektor Brodersens afhandling.

Jeg tænkte paa at skildre ham i et relief i grønlandsk marmor – siddende paa en jordklode med en kikkert i haanden – skuende ud i verdensrummet.

Men som aarene gik, blev dette søgt koncentreret i et enkelt hoved, øverst af form som en halvkugle. En buste er altid overordentlig svær at give en afslutning forneden – de fleste buster er et hoved siddende paa en stage, jeg ville gerne undgaa alt kravetøj, slips og jakke. Jeg ville heller ikke have et lille stykke nøgen overkrop, som nogen undertiden laver. Valgte saa at lade hovedet hvile fast mod den halvrunde granitblok – for ogsaa at give udtryk for Thøger Larsen, som han var i sin digtning, og hvad han var som menneske – forankret til alt, hvad der hører jorden til. For øvrigt var han selv – hans hoved – som en klode, hvoraf to øjne baade saa udad i universet og indad i ham selv. Digteren Poul la Cour har skrevet til mig, at dette var typisk for hans blik, og at det var udført i stenen saadan som han huskede det.

Jeg har gerne villet give Thøger Larsen – baade i et portræt, der ligner ham, men som tillige giver et udtryk for det, han var som aand – skabende digteraand – han skrev ud af virkeligheden og sansede en endnu større virkelighed.

Busten er skabt ud fra indlevelse i Thøger Larsen, saadan som jeg saa ham de sidste aar, og hørte ham tale. Jeg saa ham f.eks. engang – ham og hans hustru – ved et stævne ved Tovborg Jensens mindesten, hvor Jeppe Aakjær talte. Og saa ham gaa forbi paa gaden i Vejbelsgade. Ligeledes har jeg faaet et rigt indblik i Thøger Larsen ved samtaler med fru Thøger Larsen og andre af dem, der har kendt ham. Jo mere, man ved om et menneske, og jo mere man kan gøre sig til et med det, des større mulighed skulle man have for at give et sandt billede.

Busten er hugget direkte ud af en granitblok – uden først at lave den i ler eller andet materiale, fordi det var mig magtpaaliggende at faa virkningen af det færdige arbejde saa frisk og levende som muligt.

En anden af Thøger Larsens forskere har, efter at have set busten, privat skrevet til mig og sagt:

”Jeg synes, at De har ramt noget væsentligt hos Thøger Larsen – noget urkraftigt, stofligt, noget oprindeligt forenet i harmoni med noget sjælfult og levende – baade jordnært og himmelstormende”.

Skulle dette være tilfældet, har jeg naaet det, jeg ville.

(Lemvig Folkeblad, tale ved afsløringen 1958)